

2020-12-17
N2020/03065

Näringsdepartementet

Statens energimyndighet
Box 310
631 04 Eskilstuna

Uppdrag att stödja svenskt deltagande i ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse med inriktning vätgas

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens energimyndighet (Energimyndigheten) att för svenskt deltagande i det viktiga projektet av gemensamt europeiskt intresse med inriktning vätgas (IPCEI Vätgas), i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare om uppdraget,

- ansvara för informationsspridning och samordning av ansökningsprocessen,
- ansvara för inbjudan till företag som planerar projekt i Sverige att anmäla intresse för deltagande,
- bereda anmälan till Europeiska kommissionen om statligt stöd som sedan överlämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet),
- efter särskilt uppdrag från regeringen, fatta beslut om och utbetala beviljat stöd i enlighet med godkännande från Europeiska kommissionen efter ansökan från stödmottagaren, samt
- efter särskilt uppdrag från regeringen, delta i styrande organ och samordningsgrupper samt i grupper för samverkan mellan relevanta myndigheter och aktörer.

Uppdraget pågår under perioden 2021–2027 samt tiden för efterföljande rapportering av de IPCEI-projekt som beviljats stöd under denna period. Arbetet ska utföras i samarbete med andra berörda myndigheter och aktörer

som besitter sakkunskap om marknaden för IPCEI Vätgas. Avstämning ska ske med Regeringskansliet (Näringsdepartementet) under arbetets gång.

Energimyndigheten ska årligen, senast den 1 mars, delredovisa hur arbetet fortskrider till regeringen (Näringsdepartementet). En slutredovisning av uppdraget ska lämnas till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 15 juni 2028.

Närmare om uppdraget

Förberedande åtgärder och samordning av ansökningsprocessen

Energimyndigheten ska samordna och planera ansökningsprocessen för IPCEI Vätgas, som Sverige planerar att delta i. Däri ingår att samordna kontakter mellan sökanden, andra myndigheter och Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

I uppdraget ingår att informera om IPCEI Vätgas och om ansökningsprocessen på ett lättillgängligt sätt för relevanta målgrupper.

Energimyndigheten ska möjliggöra för företag med projekt som Sverige kan stödja att anmäla intresse för att delta i IPCEI Vätgas samt lämna de uppgifter som är relevanta för att bedöma det enskilda projektets lämplighet för anmälan till Europeiska kommissionen. En sådan inbjudan berättigar inte till stöd, utan har till syfte att bereda företag möjlighet att inge information om projekt som kan utgöra underlag för ett senare regeringsbeslut om ett stöd.

Energimyndigheten ska på grundval av inkomna intresseanmälningar göra ett urval av projekt som bedöms lämpliga att anmäla till Europeiska kommissionen. Urvalet ska göras med särskilt beaktande av projektets genomförbarhet och att stödbehovet inte kan tillgodoses genom andra stödgrunder. Efter sammanställning, granskning och kvalitetssäkring av intresseanmälan ska Energimyndigheten lämna över den till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) för ställningstagande om eventuell anmälan av projektet till Europeiska kommissionen. Beslut om stöd fattas av regeringen i separat beslut.

Energimyndigheten ska medverka till att en fullständig anmälan tas fram för överlämnande till Europeiska kommissionen. Detta innebär att Energimyndigheten ska ha den huvudsakliga kontakten med de företag för

vilka anmälan förbereds inom ramen för IPCEI Vätgas, och ha den samordnande rollen för att anmälningshandlingarna sammanställs.

All kommunikation i anmälningsprocessen med Europeiska kommissionen och med andra medlemsstater ska ske genom Regeringskansliet (Näringsdepartementet), varvid Energimyndigheten ska bistå vid behov.

Uppföljning och redovisning

Energimyndigheten ska även ansvara för övriga uppgifter som ankommer på stödgivande myndighet enligt Europeiska kommissionens beslut om IPCEI.

Som en del av detta ska Energimyndigheten delta i de styrande organ och samordningsgrupper för IPCEI Vätgas, som förutsätter stödgivande myndighets medverkan. Inför varje möte i det styrande organet eller samordningsgruppen för respektive projekt ska Energimyndigheten rådgöra med Regeringskansliet (Näringsdepartementet) avseende formen för deltagande. Eventuella frågor som medför ett ställningstagande på medlemsstatsnivå ska alltid stämmas av med Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Energimyndigheten ska även delta i grupper för samverkan mellan relevanta myndigheter för att tillföra kunskap och i kraft av sin samordnande roll.

Energimyndigheten ska begära att sökanden lämnar de uppgifter som behövs för uppföljning och utvärdering av de åtgärder för vilka stöd har lämnats, i enlighet med vad som framgår av regeringsbeslut för det enskilda projektet.

Skälen för regeringens beslut

I EU:s industristrategi aviseras att särskild uppmärksamhet ska ägnas åt s.k. industriella ekosystem som främjar klimatomställningen. Ett område som pekas ut är vätgas. Medverkan i samarbeten på EU-nivå i industriella ekosystem kan stärka näringslivets klimatomställning genom teknikutveckling, innovation och export av hållbara svenska innovationer. IPCEI utgör ett av flera relevanta verktyg för att stärka de industriella ekosystemen och främja tekniker som möjliggör fossilfria lösningar.

IPCEI står för Important Projects of Common European Interest och utgör en grund enligt artikel 107.3 b i Fördraget om Europeiska unionens

funktionssätt för att betala ut statligt stöd till företag. Denna stödgrund syftar till att möjliggöra bland annat gränsöverskridande projekt i form av värdekedjor eller industriella ekosystem som omfattar flera medlemsstater för att stärka innovationskraften inom EU. Projektet måste bidra på ett konkret, tydligt och identifierbart sätt till ett eller flera av unionens mål och ha stor inverkan på unionens konkurrenskraft, ha betydelse för hållbar tillväxt, eller på ett väsentligt sätt ta itu med samhällsproblem eller vara värdeskapande i hela unionen. IPCEI skiljer sig från andra stödgrunder främst genom projektens komplexitet, att högre stödbelopp kan ges samt att stöd kan ges i första industriella tillämpningsfasen. För att en medlemsstat ska få ge stöd till företag enligt IPCEI krävs godkännande av Europeiska kommissionen.

För att säkerställa möjligheter för Sverige att kunna bidra till IPCEI och därigenom främja tekniker som möjliggör fossilfria lösningar, behövs samordning och finansiering. Denna form av stöd kan bidra till ett fossilfritt samhälle och genomförandet av Parisavtalet om det används effektivt. Därtill har regeringen i En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan (prop. 2019/20:65) aviserat att den ska återkomma till frågan om finansiering avseende IPCEI. Regeringen har i budgetpropositionen för 2021 föreslagit att 200 miljoner kronor anslås för 2021 för svenskt deltagande i IPCEI (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24). För 2022 beräknas 200 miljoner kronor och för 2023–2027 beräknas 70 miljoner kronor årligen. För att nå det forskningspolitiska målet kopplat till innovation och konkurrenskraft kommer gemensamma insatser på EU-nivå att behöva äga rum. Arbetet med industriella ekosystem där IPCEI används som ett stödinstrument kommer att kunna bidra till detta. Hittills har Sverige anmält deltagande i två IPCEI om batterier, dels genom SEEL, dels genom EuBatIn. Även dessa projekt hanteras genom Energimyndigheten.

Utgifterna för genomförandet av uppdraget beräknas belasta det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 1:5 Näringslivsutveckling, anslagsposten 3 Näringslivsutveckling – del till Statens energimyndighet.

På regeringens vägnar

Ibrahim Baylan

Susanne Adlercreutz

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och EU

Utrikesdepartementet/HI och FH/EI

Finansdepartementet/BA

Utbildningsdepartementet/F

Miljödepartementet/KL

Infrastrukturdepartementet/E och US